॥तैत्तिरीय ब्राह्मणम्॥

॥प्रथमः प्रश्नः॥

॥ तैत्तिरीयब्राह्मणे तृतीयाष्टके प्रथमः प्रपाठकः॥

अग्निर्नः पातु कृत्तिकाः। नक्षेत्रं देविमिन्द्रियम्। इदमासां विचक्षणम्। हृविरासं जुंहोतन। यस्य भान्तिं रृश्मयो यस्यं केतवंः। यस्येमा विश्वा भुवनानि सर्वां। स कृत्तिंकाभिर्भिसंवसानः। अग्निर्नो देवः सुंविते दंधातु। प्रजापंते रोहिणी वेतु पत्नीं। विश्वरूपा बृह्ती चित्रभानुः॥१॥

सा नो युज्ञस्यं सुविते दंधातु। यथा जीवेम श्रारदः सवीराः। रोहिणी देव्युदंगात्पुरस्तात्। विश्वां रूपाणि प्रतिमोदंमाना। प्रजा-पंति १ ह्विषां वर्धयन्ती। प्रिया देवानामुपंयातु युज्ञम्। सोमो राजां मृगशीर्षेण आगन्। शिवं नक्षत्रं प्रियमंस्य धामं। आप्यायंमानो बहुधा जनेषु। रेतंः प्रजां यजंमाने दधातु॥२॥

यत्ते नक्षेत्रं मृगशीर्षमस्ति। प्रियः राजन् प्रियतेमं प्रियाणाँम्। तस्मै ते सोम ह्विषां विधेम। शं नं एधि द्विपदे शं चतुंष्पदे। आर्द्रयां रुद्रः प्रथंमा न एति। श्रेष्ठों देवानां पतिरिष्ट्रियानाँम्। नक्षेत्रमस्य ह्विषां विधेम। मा नंः प्रजाः रीरिष्नमोत वीरान्। हेती रुद्रस्य

परिं णो वृणक्तु। आर्द्रा नक्षंत्रं जुषता १ ह्विर्नः॥३॥ प्रमुश्चमानौ दुरितानि विश्वां। अपाघश १ सन्नुदतामरांतिम्।

पुनेर्नो देव्यदितिः स्पृणोतु। पुनेर्वसू नः पुन्रेतां यज्ञम्। पुनेर्नो देवा अभियंन्तु सर्वे। पुनेः पुनर्वो ह्विषां यजामः। एवा न देव्यदितिरन्वा। विश्वंस्य भूत्री जगंतः प्रतिष्ठा। पुनेर्वसू ह्विषां वर्धयंन्ती। प्रियं देवानामप्येतु पार्थः॥४॥

बृह्स्पतिः प्रथमं जायंमानः। तिष्यं नक्षंत्रम्भि सम्बंभूव। श्रेष्ठां देवानां पृतंनासु जिष्णुः। दिशोऽनु सर्वा अभयं नो अस्तु। तिष्यः पुरस्तांदुत मध्यतो नंः। बृह्स्पतिर्नः परि पातु पृश्चात्। बाधेतां द्वेषो अभयं कृणुताम्। सुवीर्यस्य पतंयः स्याम। इद॰ सपेभ्यो ह्विरंस्तु जुष्टम्। आश्रेषा येषांमनुयन्ति चेतः॥५॥

ये अन्तरिक्षं पृथिवीं क्षियन्ति। ते नेः सूर्पासो हवमागंमिष्ठाः। ये रोचने सूर्यस्यापि सूर्पाः। ये दिवं देवीमन् स्थरंन्ति। येषांमाश्रेषा अनुयन्ति कामम्। तेभ्यः सूर्पभ्यो मधुमञ्जहोमि। उपहूताः पितरो ये मुघासुं। मनोजवसः सुकृतः सुकृत्याः। ते नो नक्षेत्रे हवमागंमिष्ठाः। स्वधाभिर्य्ज्ञं प्रयंतं जुषन्ताम्॥६॥

ये अग्निद्ग्धा येऽनंग्निदग्धाः। येंऽमुं लोकं पितरः क्षियन्ति। याः श्चं विद्या याः उं च न प्रविद्या मुघासुं यज्ञः सुकृतं जुषन्ताम्। गवां पितः फल्गुंनीनामसि त्वम्। तदेर्यमन्वरुणमित्र चारुं। तं त्वां वय संनितार समीनाम्। जीवा जीवंन्तमुप संविशेम। येनेमा विश्वा भुवंनानि सञ्जिता। यस्यं देवा अनु सं यन्ति चेतः॥७॥

अर्यमा राजाऽजर्स्तुविष्मान्। फर्ल्युनीनामृष्मो रोरवीति। श्रेष्ठो देवानां भगवो भगासि। तत्त्वां विदुः फर्ल्युनीस्तस्यं वित्तात्। अस्मभ्यं क्षत्रम्जर्रं सुवीर्यम्। गोम्दर्श्ववदुप् सन्नुदेह। भगो ह दाता भग इत्प्रदाता। भगो देवीः फर्ल्युनीरा विवेश। भगस्येत्तं प्रसुवं गमेम। यत्रं देवैः संधुमादं मदेम॥८॥

आयांतु देवः संवितोपयातु। हिर्ण्ययंन सुवृता रथेन। वहन् हस्त १ सुभगं विद्यनापंसम्। प्रयच्छंन्तं पपंिरं पुण्यमच्छं। हस्तः प्रयंच्छत्वमृतं वसीयः। दक्षिणेन् प्रतिगृभ्णीम एनत्। दातारंमुद्य संविता विदेय। यो नो हस्ताय प्रसुवाति यज्ञम्। त्वष्टा नक्षंत्रमृभ्येति चित्राम्। सुभ १ संसं युव्ति १ रोचंमानाम्॥ ९॥

निवेशयंत्रमृतान्मर्त्या ईश्च। रूपाणि पिर्शन् भुवनानि विश्वा। तत्रस्त्वष्टा तदुं चित्रा विचंष्टाम्। तत्रक्षंत्रं भूरिदा अंस्तु मह्यम्। तत्रक्षंत्रं पूजां वीरवंती स्सोत्। गोभिर्नो अश्वैः समनक्त यज्ञम्। वायुर्नक्षंत्रम्भ्येति निष्ट्याम्। तिग्मश्वं वेष्ट्यभो रोरुवाणः। समीरयन् भुवना मात्रिश्वा। अप द्वेषा सि नुदतामरांतीः॥१०॥

तन्नों वायुस्तद् निष्ट्यां शृणोतु। तन्नक्षंत्रं भूरिदा अंस्तु मह्मम्ँ। तन्नों देवासो अनुंजानन्तु कामम्ँ। यथा तरेंम दुरितानि विश्वाः। दूरम्स्मच्छत्रंवो यन्तु भीताः। तदिन्द्राग्नी कृणतां तद्विशांखे। तन्नो देवा अनुंमदन्तु यज्ञम्। पृश्चात् पुरस्तादभयं नो अस्तु। नक्षंत्राणामधिपत्नी विशांखे। श्रेष्ठांविन्द्राग्नी भुवंनस्य गोपौ॥११॥

विष्यः शत्रूंनप् बाधंमानौ। अप् क्षुधं नुदतामरांतिम्। पूर्णा पृश्चादुत पूर्णा पुरस्तौत्। उन्मंध्यतः पौर्णमासी जिंगाय। तस्यौं देवा अधि संवसंन्तः। उत्तमे नाकं इह मांदयन्ताम्। पृथ्वी सुवर्चा युवतिः सजोषौः। पौर्णमास्युदंगाच्छोभंमाना। आप्याययंन्ती दुरितानि विश्वां। उरुं दुहां यजंमानाय युज्ञम्॥१२॥

चित्रमानुर्वजंमाने दशत् हुविर्नः पायुश्वेतौ ज्यन्ताश्चेतौ मदेम् रोवंमानामरांतीगींपो युज्ञम्॥——[१]

ऋद्धास्मं ह्व्यैर्नमंसोप्सद्यं। मित्रं देवं मित्र्धेयं नो अस्तु। अनूराधान् ह्विषां वर्धयंन्तः। शृतं जीवेम श्ररदः सवीराः। चित्रं नक्षंत्रमुदंगात्पुरस्तांत्। अनूराधास् इति यद्वदंन्ति। तन्मित्र एति प्थिभिर्देवयानैः। हिर्ण्ययैर्वितंतैर्न्तरिक्षे। इन्द्रौं ज्येष्ठामनु नक्षंत्रमेति। यस्मिन्वृत्रं वृत्रतूर्ये ततारं॥१३॥

तस्मिन्वयम्मृत्ं दुह्गांनाः। क्षुधं तरेम् दुरितिं दुरिष्टिम्। पुर्न्दरायं वृष्भायं धृष्णवें। अषांढाय् सहंमानाय मीदुषें। इन्द्राय ज्येष्ठा मधुमद्दुहांना। उ्रुं कृणोतु यजमानाय लोकम्। मूलं प्रजां वीरवंतीं विदेय। पराँच्येतु निर्ऋतिः पराचा। गोभिनिक्षंत्रं पृशुभिः समक्तम्। अहंभूयाद्यजमानाय् मह्यम्॥१४॥

अहंनी अद्य संविते दंधातु। मूलं नक्षंत्रमिति यद्वदंन्ति। परांचीं वाचा निर्ऋतिं नुदामि। शिवं प्रजायै शिवमंस्तु मह्मम्। या दिव्या आपः पयंसा सम्बभूवः। या अन्तरिक्ष उत पार्थिवीर्याः। यासांमषाढा अनुयन्ति कामम्। ता न आपः शङ् स्योना भंवन्तु। याश्च कूप्या याश्चं नाद्याः समुद्रियाः। याश्चं वैशन्तीरुत प्रांसचीर्याः॥१५॥

यासांमषाढा मधुं भृक्षयंन्ति। ता न आपः शङ् स्योना भेवन्तु। तन्नो विश्वे उपं शृण्वन्तु देवाः। तदषाढा अभिसंयंन्तु यृज्ञम्। तन्नक्षत्रं प्रथतां पृश्भ्यः। कृषिवृष्टिर्यज्ञंमानाय कल्पताम्। शुभ्राः कृन्यां युव्तयः सुपेशंसः। कुर्मकृतः सुकृतो वीर्यावतीः। विश्वान् देवान् हृविषां वर्धयंन्तीः। अषाढाः काम्मुपं यान्तु यृज्ञम्॥१६॥

यस्मिन् ब्रह्माऽभ्यजंयथ्सर्वमेतत्। अमुं चं लोकमिदमूं च् सर्वम्। तन्नो नक्षंत्रमभिजिद्विजित्यं। श्रियं दधात्वहृंणीयमानम्। उभौ लोकौ ब्रह्मंणा सञ्जितेमौ। तन्नो नक्षंत्रमभिजिद्विचंष्टाम्। तस्मिन्वयं पृतंनाः सञ्जयेम। तन्नो देवासो अनुंजानन्तु कामम्। शृण्वन्ति श्रोणाम्मृतंस्य गोपाम्। पुण्यांमस्या उपंश्र्णोमि वाचम्॥१७॥

म्हीं देवीं विष्णुंपत्नीमजूर्याम्। प्रतीचींमेना हिवषां यजामः। त्रेधा विष्णुंरुरुगायो विचंक्रमे। महीं दिवं पृथिवीम्नतिरक्षम्।

तच्छ्रोणैतिश्रवं इच्छमाना। पुण्यु श्लोकं यर्जमानाय कृण्वती। अष्टौ देवा वसंवः सोम्यासंः। चतस्रो देवीर्जराः श्रविष्ठाः। ते युज्ञं पान्तु रर्जसः परस्तात्। संवथ्सरीणममृत है स्वस्ति॥१८॥

यज्ञं नः पान्तु वसंवः पुरस्तात्। दक्षिणतोऽभियंन्तु श्रविष्ठाः। पुण्यं नक्षेत्रम्भि संविशाम। मा नो अरातिरघशुरुसाऽगन्। क्षत्रस्य राजा वर्रुणोऽधिराजः। नक्षेत्राणार श्रतिभेष्यवसिष्ठः। तौ देवेभ्यः कृणुतो दीर्घमायुः। श्रतर सहस्रां भेषजानि धत्तः। यज्ञं नो राजा वर्रुण उपयातु। तन्नो विश्वे अभि संयन्तु देवाः॥१९॥

तन्नो नक्षंत्र श्वाभिषग्जुषाणम्। दीर्घमायुः प्रतिरद्भेषजानि। अज एकंपादुदंगात्पुरस्तांत्। विश्वां भूतानिं प्रति मोदंमानः। तस्यं देवाः प्रंस्वं यंन्ति सर्वें। प्रोष्ठपदासों अमृतंस्य गोपाः। विभ्राजंमानः समिधान उग्रः। आऽन्तरिक्षमरुह्दगुन्द्याम्। तर स्ययं देवम्जमेकंपादम्। प्रोष्ठपदासो अनुयन्ति सर्वे॥२०॥ अहिंबुंध्रियः प्रथंमान एति। श्रेष्ठां देवानांमृत मानुंषाणाम्।

अहिंबुंध्रियः प्रथंमान एति। श्रेष्ठों देवानांमुत मानुंषाणाम्। तं ब्राँह्मणाः सोम्पाः सोम्यासंः। प्रोष्ठपदासों अभि रंक्षन्ति सर्वे। चत्वार् एकंम्भि कर्म देवाः। प्रोष्ठपदास् इति यान् वदंन्ति। ते बुध्रियं परिषद्य स्तुवन्तः। अहि रिश्वान्ति नर्मसोप्सद्यं। पूषा रेवत्यन्वेति पन्थांम्। पुष्टिपतीं पशुपा वाजंबस्त्यौ॥२१॥

इमानिं हव्या प्रयंता जुषाणा। सुगैर्नो यानेरुपंयातां युज्ञम्।

क्षुद्रान् पशून् रंक्षतु रेवर्ती नः। गावो नो अश्वार अन्वेतु पूषा। अन्नर रक्षेन्तौ बहुधा विरूपम्। वाजर्र सनुतां यर्जमानाय यज्ञम्। तदिश्वनांवश्वयुजोपंयाताम्। शुभुङ्गिमिष्ठौ सुयमेभिरश्वैः। स्वं नक्षेत्र ५ ह्विषा यजंन्तौ। मध्वा सम्पृंक्तौ यजुंषा समंक्तौ॥२२॥

यो देवानां भिषजौ हव्यवाहो। विश्वंस्य दूतावुमृतंस्य गोपौ। तौ नक्षंत्रं जुजुषाणोपंयाताम्। नमोऽश्विभ्यां कृणुमोऽश्वयुग्भ्यांम्। अपं पाप्मानं भरेणीर्भरन्तु। तद्यमो राजा भर्गवान् विचेष्टाम्। लोकस्य राजां महतो महान् हि। सुगं नः पन्थामभंयं कृणोतु। यस्मिन्नक्षंत्रे यम एति राजां। यस्मिन्नेनमभ्यषिश्चन्त देवाः। तदंस्य चित्र ह्विषां यजाम। अपं पाप्मानं भरंणीर्भरन्तु। निवेशनी यत्ते

देवा अदेधुः॥२३॥
तृतारु मह्यं प्रामुचीर्या याँन्तु युज्ञं वाचईं स्वस्ति देवा अनुयन्ति सर्वे वार्जवस्त्यो समंक्तो देवास्त्रीणि
————[२]

नवोनवो भवति जायंमानो यमांदित्या अरशुमांप्याययंन्ति। ये विरूपे समनसा संव्ययन्ती। समानं तन्तुं परितातना तैं। विभू प्रभू अनुभू विश्वतों हुवे। ते नो नक्षेत्रे हवमार्गमेतम्। वयं देवी ब्रह्मणा संविदानाः। सुरत्नांसो देववीतिं दर्धानाः। अहोरात्रे हविषां वर्धयंन्तः। अतिं पाप्मान्मतिं मुक्त्या गमेम। प्रत्युंवदृश्यायती॥२४॥

व्युच्छन्ती दुहिता दिवः। अपो मही वृंणुते चक्षुंषा। तमो ज्योतिंष्कृणोति सूनरीं। उदुस्रियाः सचते सूर्यः। सचां उद्यन्नक्षंत्रमर्चिमत्। तवेदुंषो व्युषि सूर्यस्य च। सं भक्तेनं गमेमहि। तन्नो नक्षंत्रमर्चिमत्। भानुमत्तेजं उचरंत्। उपयुज्ञमिहागंमत्॥२५॥

प्र नक्षंत्राय देवायं। इन्द्रायेन्दु र हवामहे। स नंः सिवृता सुंवथ्सिनम्। पृष्टिदां वीरवंत्तमम्। उदुत्यं चित्रम्। अदितिनं उरुष्यतु महीमू षु मातरम्। इदं विष्णुः प्रतिद्वष्णुः। अग्निर्मूर्धा भुवंः। अनुनो-ऽद्यानुमितिरन्विदंनुमते त्वम्। हृव्यवाहु स्वष्टम्॥२६॥

अग्निर्वा अंकामयत। अन्नादो देवाना इंस्यामिति। स एतम् ग्रये कृतिंकाभ्यः पुरोडाशंम् ष्टाकंपालं निरंवपत्। ततो वै सौं उन्नादो देवानांमभवत्। अग्निर्वे देवानांमन्नादः। यथां हु वा अग्निर्देवानांमन्नादः। एव इ ह वा एष मंनुष्यांणां भवति। य एतेनं ह्विषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सो उन्नं जुहोति। अग्नये स्वाहा कृत्तिंकाभ्यः स्वाहाँ। अम्बाये स्वाहां दुलाये स्वाहाँ। नित्वये स्वाहा ऽभ्रयंन्त्ये स्वाहाँ। मेघयंन्त्ये स्वाहां व्र्षयंन्त्ये स्वाहाँ। चुपुणीकांये स्वाहेति॥२७॥

प्रजापंतिः प्रजा अंसृजत। ता अंस्माथ्सृष्टाः परांचीरायन्। तासारं रोहिणीम्भ्यंध्यायत्। सोंऽकामयत। उप मा वंर्तेत। समेंनया गच्छेयेतिं। स पृतं प्रजापंतये रोहिण्ये चुरुं निरंवपत्। ततो वै सा तमुपावंर्तत। समेंनयागच्छत। उपं हु वा एंनं प्रियमावंर्तते। सं प्रियेणं गच्छते। य पृतेनं हुविषा यजंते। य उंचैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। प्रजापंतये स्वाहां रोहिण्ये स्वाहां। रोचंमानाये स्वाहां प्रजाभ्यः स्वाहेतिं॥२८॥

सोमो वा अंकामयत। ओषंधीनाः राज्यम्भिजंयेय्मितिं। स एतः सोमांय मृगशीर्षायं श्यामाकं चुरुं पर्यसि निरंवपत्। ततो वै स ओषंधीनाः राज्यम्भ्यंजयत्। समानानाः ह वै राज्यम्भिजंयति। य एतेनं ह्विषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। सोमांय स्वाहां मृगशीर्षाय स्वाहां। इन्वकाभ्यः स्वाहौषंधीभ्यः स्वाहां। राज्याय स्वाहाऽभिजिंत्यै स्वाहेतं॥२९॥

रुद्रो वा अंकामयत। पृशुमान्थस्यामिति। स एतः रुद्रायाऽऽर्द्रायै प्रैय्यंङ्गवं चुरुं पर्यसि निरंवपत्। ततो वै स पृशुमानंभवत्। पृशुमान् हु वै भंवति। य एतेनं हुविषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। रुद्राय स्वाहाऽऽर्द्रायै स्वाहाँ। पिन्वंमानायै स्वाहां पृशुभ्यः स्वाहेति॥३०॥

ऋक्षा वा इयमंलोमकांऽऽसीत्। साऽकांमयत। ओषंधीभिवंन-स्पतिंभिः प्रजांयेयेति। सैतमदित्ये पुनंवंसुभ्यां चुरुं निरंवपत्। ततो वा इयमोषंधीभिवंनस्पतिंभिः प्राजांयत। प्रजायते हु वै प्रजयां पृश्भिः। य एतेनं हुविषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। अदित्ये स्वाहा पुनंवंसुभ्याम्। स्वाहा भूत्ये स्वाहा प्रजांत्ये स्वाहेतिं॥३१॥

बृहस्पतिर्वा अंकामयत। ब्रह्मवर्चसी स्यामितिं। स एतं

बृह्स्पतंथे तिष्यांय नैवारं चुरुं पर्यसि निरंवपत्। ततो वै स ब्रह्मवर्चस्यंभवत्। ब्रह्मवर्चसी हु वै भंवति। य एतेनं हुविषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। बृह्स्पतंथे स्वाहां तिष्यांय स्वाहां। ब्रह्मवर्चसाय स्वाहेति॥३२॥

देवासुराः संयंत्ता आसन्। ते देवाः सर्पेभ्यं आश्रेषाभ्य आज्यें

देवतांभिर्ध्विषन्तं भ्रातृं व्यमुपंनयति। य पृतेनं ह्विषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। सर्पेभ्यः स्वाहाँऽऽश्रेषाभ्यः स्वाहाँ। दन्दश्केंभ्यः स्वाहेतिं॥३३॥ पितरो वा अंकामयन्त। पितृलोक ऋंध्रयामेतिं। त एतं पितृभ्यों मुघाभ्यः पुरोडाश्र् षद्वंपालं निरंवपन्। ततो वै ते पितृलोक आंध्रुंवन्। पितृलोके ह वा ऋंध्रोति। य एतेनं हविषा

करम्मं निरंवपन्। तानेताभिरेव देवतांभिरुपांनयन्। एताभिर्ह वै

यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। पितृभ्यः स्वाहां म्घाभ्यः। स्वाहांऽन्घाभ्यः स्वाहांऽगदाभ्यः। स्वाहांऽरुन्धतीभ्यः स्वाहेति॥३४॥ अर्यमा वा अंकामयत। पृशुमान्थ्रस्यामिति। स एतमंर्यम्णे फल्गुंनीभ्यां चुरुं निरंवपत्। ततो वै स पंशुमानंभवत्। पृशुमान् ह वै

फल्गुंनीभ्यां चरुं निरंवपत्। ततो वै स पंशुमानंभवत्। पृशुमान् हु वै भंवति। य एतेनं हुविषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। अर्यम्णे स्वाहा फल्गुंनीभ्या्ड् स्वाहां। पृशुभ्यः स्वाहेति॥३५॥ भगो वा अंकामयत। भगी श्रेष्ठी देवानाईस्यामितिं। स देवानांमभवत्। भूगी हु वै श्रेष्ठी संमानानां भवति। य एतेनं हुविषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। भगाय स्वाहा फल्गुंनीभ्याः स्वाहाँ। श्रेष्ठ्यांय स्वाहेतिं॥३६॥

एतं भगाय फल्गुंनीभ्यां चरुं निरंवपत्। ततो वै स भगी श्रेष्ठी

स्विता वा अंकामयत। श्रन्में देवा दधीरन्। स्विता स्यामिति। स पृतः संवित्रे हस्तांय पुरोडाशं द्वादंशकपालं निरंवपदाशूनां व्रीहीणाम्। ततो वै तस्मै श्रद्धेवा अदंधत। स्विताऽभंवत्। श्रद्धवा अस्मै मनुष्यां दधते। स्विता संमानानां भवति। य पृतेनं ह्विषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। स्वित्रे स्वाहां हस्तांय। स्वाहां ददते स्वाहां पृण्ते। स्वाहां प्रयच्छंते स्वाहां प्रतिगृभ्णते स्वाहेति॥३७॥

त्वष्टा वा अंकामयत। चित्रं प्रजां विन्देयेति। स एतं त्वष्ट्रं चित्रायै पुरोडाशंमुष्टाकंपालं निरंवपत्। ततो वै स चित्रं प्रजामंविन्दत। चित्र॰ हु वै प्रजां विन्दते। य एतेनं ह्विषा यजते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। त्वष्ट्रे स्वाहां चित्रायै स्वाहां। चैत्रांय स्वाहां प्रजायै स्वाहेतिं॥३८॥

वायुर्वा अंकामयत। कामुचारंमेषु लोकेष्वभिजंयेयमितिं। स एतद्वायवे निष्ट्याये गृष्ट्ये दुग्धं पयो निरंवपत्। ततो वै स कामुचारंमेषु लोकेष्वभ्यंजयत्। कामुचार ह वा एषु लोकेष्वभिजंयति। य एतेनं हुविषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। वायवे स्वाहा निष्ठ्यांयै स्वाहाँ। कामचारांय स्वाहाऽभिजिंत्यै स्वाहेतिं॥३९॥

इन्द्राग्नी वा अंकामयेताम्। श्रैष्ठ्यं देवानांम्भिजंयेवेतिं। तावेतिमेन्द्राग्निभ्यां विशांखाभ्यां पुरोडाश्मेकांदशकपालं निरंवपताम्। ततो वै तौ श्रैष्ठ्यं देवानांमुभ्यंजयताम्। श्रैष्ठ्यं ह् वै संमानानांम्भि जंयति। य एतेनं ह्विषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। इन्द्राग्निभ्याड् स्वाहा विशांखाभ्याड् स्वाहां। श्रैष्ठ्यांयु स्वाहाऽभिजिंत्यै स्वाहेतिं॥४०॥

अथैतत्पौर्णमास्या आज्यं निर्वपति। कामो वै पौर्णमासी। काम् आज्यम्। कामेनेव काम् समर्धयति। क्षिप्रमेन् सकाम् उपनमति। येन् कामेन् यजंते। सोऽत्रं जुहोति। पौर्णमास्ये स्वाहा कामाय स्वाहाऽऽगंत्ये स्वाहेति॥४१॥

कामाय स्वाहाऽऽगत्ये स्वाहिति॥४१॥
अग्निः पश्चेदश प्रजापितः पोर्डश सोम् एकांदश रुद्रो दश्केंकांदश बृहस्पतिर्दशं देवासुरा नवं पितर्
एकांदशार्यमा भगो दशं दश सिवता चतुर्दश् त्वष्टां वायुरिन्द्राग्नी दशं दशाधेतत्यौर्णमास्या अष्टौ पश्चेदश॥[४]

मित्रो वा अंकामयत। मित्र्थयंमेषु लोकेष्वभिजंयेयमिति। स एतं मित्रायांनूराधेभ्यंश्चरुं निरंवपत्। ततो वै स मित्र्थयंमेषु लोकेष्वभ्यंजयत्। मित्र्थयं हृ वा एषु लोकेष्वभिजंयति। य एतेनं हृविषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। मित्राय स्वाहां-ऽनूराधेभ्यः स्वाहां। मित्र्रथेयांय स्वाहाऽभिजिंत्यै स्वाहेति॥४२॥

वेदं। सोऽत्रं जुहोति। इन्द्रांय स्वाहाँ ज्येष्ठायै स्वाहाँ। ज्येष्ठाये स्वाहाऽभिजिंत्यै स्वाहेति॥४३॥

प्रजापंतिर्वा अंकामयत। मूलं प्रजां विन्देयेतिं। स एतं प्रजापंतये मूलांय चुरुं निरंवपत्। ततो वै स मूलं प्रजामंविन्दत।
मूलर्ं हु वै प्रजां विन्दते। य एतेनं हुविषा यजते। य उं चैनदेवं
वेदं। सोऽत्रं जुहोति। प्रजापंतये स्वाहा मूलांय स्वाहाँ। प्रजायै

स्वाहेतिं॥४४॥

ततो वै स ज्यैष्ठ्यं देवानांम्भ्यंजयत्। ज्यैष्ठ्यर् ह् वै संमानानांमभिजंयति। य एतेनं हविषा यजंते। य उं चैनदेवं

आपो वा अंकामयन्त। स्मुद्धं कामंम्भिजंयेमेति। ता एतमुद्धोऽषाढाभ्यंश्चरुं निरंवपन्। ततो वे ताः संमुद्धं कामंम्भ्यंजयन्। स्मुद्धः हृ वे कामंम्भिजंयित। य एतेनं हृविषा यजंते। य उ चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। अद्धः स्वाहाऽषाढाभ्यः स्वाहाँ। स्मुद्राय स्वाहा कामाय स्वाहाँ। अभिजित्ये स्वाहेतिं॥४५॥

विश्वे वै देवा अंकामयन्त। अनुपुज्य्यं जंयेमेतिं। त एतं विश्वेभ्यो देवेभ्योऽषाढाभ्यंश्वरुं निरंवपन्। ततो वै तें-ऽनपज्य्यमंजयन्। अनुपुज्य्यः हु वै जंयति। य एतेनं हुविषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। विश्वेभ्यो देवेभ्यः स्वाहांऽषाढाभ्यः स्वाहां। अनुपुज्ययाय स्वाहा जित्यै स्वाहेतिं॥४६॥

ब्रह्म वा अंकामयत। ब्रह्मलोकमभिजंयेयमितिं। तदेतं ब्रह्मणेऽभिजितें चरुं निरंवपत्। ततो वै तद्बंह्मलोकमभ्यंजयत्। ब्रह्मलोक रह वा अभिजयति। य एतेनं हविषा यजेते। य उ चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। ब्रह्मणे स्वाहांऽभिजिते स्वाहां। ब्रह्मलोकाय स्वाहाऽभिजित्यै स्वाहेतिं॥४७॥

विष्णुर्वा अंकामयत। पुण्यु ध्रु श्लोक ५ शृण्वीय। न मां पापी कीर्तिरागंच्छेदितिं। स एतं विष्णंवे श्रोणार्ये पुरोडाशं त्रिकपालं निर्रवपत्। ततो वै स पुण्यः श्लोकंमशृणुत। नैनं पापी कीर्तिरागंच्छत्। पुण्य १ ह वै श्लोक १ शृणुते। नैनं पापी कीर्तिरागच्छिति। य एतेनं हिवषा यजते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। विष्णंवे स्वाहाँ श्रोणायै स्वाहाँ। श्लोकांय स्वाहाँ श्रुताय स्वाहेतिं॥४८॥

वसेवो वा अंकामयन्त। अग्रं देवतानां परीयामेति। त एतं वसुंभ्यः श्रविष्ठाभ्यः पुरोडाशंमुष्टाकंपालं निरंवपन्। ततो वै तेऽग्रं देवतानां पर्यायन्। अग्र ५ ह वै संमानानां पर्येति। य एतेनं हविषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। वसुंभ्यः स्वाहा श्रविष्ठाभ्यः स्वाहाँ। अग्रांय स्वाहा परींत्ये स्वाहेतिं॥४९॥

पुतं वर्रुणाय श्तिभिषजे भेषजेभ्यः पुरोडाशं दर्शकपालं निरंवपत्कृष्णानां व्रीहीणाम्। ततो वै स दृढोऽशिंथिलोऽभवत्। दृढो हु वा अशिंथिलो भवति। य पुतेनं हृविषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। वर्रुणाय स्वाहां श्तिभिषजे स्वाहां। भेषजेभ्यः स्वाहेति॥५०॥

इन्द्रो वा अंकामयत। दृढोऽशिथिलः स्यामितिं। स

अजो वा एकंपादकामयत। तेज्स्वी ब्रह्मवर्च्सी स्यामिति। स एतम्जायैकंपदे प्रोष्ठपदेभ्यंश्चरुं निरंवपत्। ततो वै स तेज्स्वी ब्रह्मवर्चस्यंभवत्। तेज्स्वी ह् वै ब्रह्मवर्च्सी भवति। य एतेनं हृविषा यजते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। अजायैकंपदे स्वाहाँ प्रोष्ठपदेभ्यः स्वाहाँ। तेजंसे स्वाहाँ ब्रह्मवर्च्साय स्वाहेतिं॥५१॥

अहिर्वे बुिप्नयोऽकामयत। इमां प्रतिष्ठां विन्देयेति। स पृतमहंये बुिप्नयांय प्रोष्ठपदेभ्यः पुरोडाशं भूमिंकपालं निरंवपत्। ततो वै स इमां प्रतिष्ठामंविन्दत। इमा॰ हु वै प्रतिष्ठां विन्दते। य पृतेनं हुविषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। अहंये बुिप्नयांय स्वाहाँ प्रोष्ठपदेभ्यः स्वाहाँ। प्रतिष्ठाये स्वाहेतिं॥५२॥

पूषा वा अंकामयत। पृशुमान्थ्स्यामिति। स एतं पूष्णे रेवत्यैं चुरुं निरंवपत्। ततो वै स पंशुमानंभवत्। पृशुमान् हु वै भंवति। य एतेनं हुविषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। पूष्णे स्वाहां रेवत्यै स्वाहां। पृशुभ्यः स्वाहेतिं॥५३॥ अश्विनौ वा अंकामयेताम्। श्रोत्रस्विनावबंधिरौ स्यावेतिं। तावेतमृश्विभ्यांमश्वयुग्भ्यां पुरोडाशं द्विकपालं निरंवपताम्। ततो वै तौ श्रोत्रस्विनावबंधिरावभवताम्। श्रोत्रस्वी हु वा अबंधिरो भवित। य एतेनं हिवणा यजेते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। अश्विभ्या् स्वाहाँऽश्वयुग्भ्याः स्वाहाँ। श्रोत्रांय स्वाहा श्रुत्यै स्वाहेतिं॥५४॥

यमो वा अंकामयत। पितृणाः राज्यम्भिजंयेय्मितिं। स एतं यमायाप्भरंणीभ्यश्चरं निरंपवत्। ततो वै स पितृणाः राज्यमभ्यंजयत्। समानानाः ह वै राज्यम्भि जंयति। य एतेनं ह्विषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। यमाय स्वाहांऽप्भरंणीभ्यः स्वाहां। राज्याय स्वाहाऽभिजिंत्ये स्वाहेति॥५५॥

अथैतदंमावास्यांया आज्यं निर्वपति। कामो वा अमावास्यां। काम आज्यम्। कामेनेव काम समर्धयति। क्षिप्रमेन सकाम उपनमति। येन कामेन यजते। सोऽत्रं जुहोति। अमावास्यांये स्वाहा कामांय स्वाहाऽऽगत्ये स्वाहेति॥५६॥

मित्र इन्द्रेः प्रजापंतिर्दर्श दशापु एकांदश् विश्वे ब्रह्म दशंदश् विष्णुस्तयोदश् वसंव इन्द्रोऽजोऽहिर्वे बुध्नियः पूषाऽश्विनौ यमो दर्श दशायेतदंमावास्याया अष्टौ पर्श्वदश॥————[५]

चन्द्रमा वा अंकामयत। अहोरात्रानधिमासान्मासानृतून्थ्सं-वथ्सरमास्वा। चन्द्रमंसः सायुंज्यः सलोकतामाप्रुयामिति। स पृतं चन्द्रमंसे प्रतीदृश्यांयै पुरोडाशं पश्चंदशकपालं निरंवपत्। ततो वै सोंऽहोरात्रानंधमासान्मासांनृतून्थ्यंवथ्यरमास्वा। चन्द्रमंसः सायुंज्य सलोकतांमाप्रोत्। अहोरात्रान् ह् वा अर्धमासान्मासा-नृतून्थ्यंवथ्यरमास्वा। चन्द्रमंसः सायुंज्य सलोकतांमाप्रोति। य पृतेनं हृविषा यजेते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। चन्द्रमंसे स्वाहाँ प्रतीदृश्यांयै स्वाहाँ। अहोरात्रेभ्यः स्वाहाँऽर्धमासेभ्यः स्वाहाँ। मासेंभ्यः स्वाहर्तुभ्यः स्वाहाँ। संवृथ्यराय स्वाहेति॥५७॥

अहोरात्रे वा अंकामयेताम्। अत्यंहोरात्रे मुंच्येविह। न नांवहोरात्रे आंप्रुयातामिति। ते एतमंहोरात्राभ्यां चुरुं निरंवपताम्। द्वयानां व्रीहीणाम्। शुक्कानां च कृष्णानां च। स्वात्योर्दुग्धे। श्वेतायै च कृष्णाये च। ततो वे ते अत्यंहोरात्रे अंमुच्येते। नैने अहोरात्रे आंप्रुताम्। अति ह वा अंहोरात्रे मुंच्यते। नैनंमहोरात्रे आंप्रुतः। य एतेन हिविषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। अह्रे स्वाहा रात्रिये स्वाहां। अतिमृत्त्ये स्वाहेति॥५८॥

उषा वा अंकामयत। प्रियाऽऽदित्यस्यं सुभगां स्यामिति। सैतमुषसें चुरुं निरंवपत्। ततो वे सा प्रियाऽऽदित्यस्यं सुभगां-ऽभवत्। प्रियो हु वे संमानाना र सुभगों भवति। य एतेनं हुविषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। उषसे स्वाहा व्यंष्ट्री स्वाहां। व्यूष्ट्रये स्वाहां व्युच्छन्त्ये स्वाहां। व्यूष्ट्रये स्वाहेति॥५९॥

अथैतस्मै नक्षंत्राय चुरुं निर्वपित। यथा त्वं देवानामिसं। एवम्हं मंनुष्याणां भूयासमिति। यथां हु वा एतदेवानाम्। एव॰ हु वा एष मंनुष्याणां भवति। य एतेनं हुविषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। नक्षंत्राय स्वाहोदेष्यते स्वाहां। उद्यते स्वाहोदिताय स्वाहां। हरसे स्वाहा भरसे स्वाहां। भाजंसे स्वाहा तेजंसे स्वाहां। तपंसे स्वाहां ब्रह्मवर्चसाय स्वाहेति॥६०॥

सूर्यो वा अंकामयत। नक्षंत्राणां प्रतिष्ठा स्यामिति। स एत ए सूर्याय नक्षंत्रेभ्यश्चरुं निरंवपत्। ततो वै स नक्षंत्राणां प्रतिष्ठाऽभंवत्। प्रतिष्ठा हु वै संमानानां भवति। य एतेनं हिवषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। सूर्याय स्वाहा नक्षंत्रेभ्यः स्वाहां। प्रतिष्ठाये स्वाहेतिं॥६१॥

अथैतमदित्यै च्रुं निर्वपति। इयं वा अदितिः। अस्यामेव प्रति तिष्ठति। सोऽत्रं जुहोति। अदित्यै स्वाहाँ प्रतिष्ठायै स्वाहेति॥६२॥

अथैतं विष्णंवे च्रुं निर्वपति। युज्ञो वै विष्णुंः। युज्ञ एवान्तृतः प्रतिं तिष्ठति। सोऽत्रं जुहोति। विष्णंवे स्वाहां युज्ञाय स्वाहाः। प्रतिष्ठाये स्वाहेति॥६३॥

प्रात् अपि स्वाहारात्रे स्प्तदंशाया एकांद्रशाथेतस्मे नक्षंत्राय त्रयोदश् सूर्यो दशाथेतमदित्ये पञ्चाथेत विष्णंवे षदथ्सप्त (स्विताऽऽशूनां ब्रीहीणामिन्द्रों महाब्रीहीणामिन्द्रेः कृष्णानां ब्रीहीणामेहोरात्रे द्वयानां ब्रीहीणाम्। पितरः षद्वंपालश् सविता द्वादंशकपालमिन्द्र्यश्ची एकांदशकपालमिन्द्र्य एकांदशकपालमिन्द्र्ये दशंकपालं विष्णुंक्षिकपालमहिर्भूमिकपालमुश्विनौं द्विकपालं चन्द्रमाः पञ्चंदशकपालमुश्निस्त्वष्टा वसंवोऽष्टाकंपालम्नयत्रं चुक्म। कृद्रोंऽर्युमा पूषा पंशुमान्थस्यार् सोमों कृद्रो बृहस्पतिः पर्यास वायुः पयः सोमों वायुरिंन्द्राश्ची मित्र इन्द्र प्रथमः प्रश्नः

आपो ब्रह्मं युमोंऽभिजिंत्ये त्वष्टां प्रजापंतिः प्रजायं पौर्णमास्या अमावास्याया अगत्ये विश्वे जित्यां अश्विनो श्रृत्ये। ब्रह्म तदेतं विष्णुः स एतं वायुः स एतदापुस्ताः। पित्रो विश्वे वसंवोऽकामयन्त् मेति त एतिन्नरंवपन्। आपोंऽकामयन्त् मेति ता एतिन्नरंवपन्। इन्द्राग्नी अश्विनांवकामयेतां वेति तावेतिन्नरंवपताम्। अहोग्त्रे वा अंकामयेतामिति ते एतिन्नरंवपताम्। अन्यत्रांकामयतेति स एतिन्नरंवपत्। इन्द्राग्नी श्रैष्ठ्यमिन्द्रो उपेष्ठ्यमिन्द्रों टुढः। अहिः सूर्योऽदिंत्ये विष्णंवे प्रतिष्ठार्ये। सोमो युमः संमानानांम्। अग्निनों रीरिषद्नयत्रं रीरिषः॥)॥———[६]

अग्निर्न ऋध्यास्म नवीनवोऽग्निर्मित्रश्चन्द्रमाः षद्॥६॥ अग्निर्नुस्तन्नो वायुरहिंबुंध्रियं ऋक्षा वा इयमथैतत्यौर्णमास्या अजो वा एकंपाथ्सूर्यन्निपष्टिः॥६३॥ अग्निर्नः पात प्रतिष्ठायै स्वाहेतिं॥

हरिंः ओम्॥ ॥इति श्रीकृष्णयजुर्वेदीयतैत्तिरीयब्राह्मणे तृतीयाष्टके प्रथमः प्रपाठकः समाप्तः॥

This PDF was downloaded from http://stotrasamhita.github.io.

GitHub: http://stotrasamhita.github.io | http://github.com/stotrasamhita

Credits: http://stotrasamhita.github.io/about/